

Prof. dr hab. n. med. Piotr Suwalski
Klinika Kardiologii
Centralny Szpital Kliniczny
Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji
02-507 Warszawa
Ul. Wołoska 137

Warszawa dn. 03.03.2020r

**Recenzja rozprawy doktorskiej lek. Sleimana Sebastiana
Aboul-Hassana pt:**

**„Wpływ stosowania przedoperacyjnego kwasu
acetylosalicylowego na przebieg śród i pooperacyjny
u pacjentów poddawanych rewaskularyzacji”.**

Operacyjny postęp w leczeniu chorób serca sprawił coraz większą ilość wykonywanych w Polsce operacji kardiologicznych. Według danych Krajowego Rejestru Operacji Kardiologicznych- KROK rocznie wykonuje się około 25 tysięcy operacji.

Zarówno w Polsce , jak i na świecie najczęstszą procedurą kardiologiczną jest operacja pomostowania tętnic wieńcowych. Stanowi ona połowę wykonywanych zabiegów. Kolejne to: operacje izolowanej wymiany zastawki aortalnej, skojarzone operacje zastawki aortalnej i choroby wieńcowej, plastyka lub wymiana zastawki mitralnej, operacja tętniaka aorty, operacje antyarytmiczne i inne.

W praktyce operacji kardiologicznych mimo ciągłego rozwoju technik operacyjnych, wciąż dochodzi do powikłań śród i pozabiegowych.

Są one coraz rzadsze, ale nie uda się ich wyeliminować całkowicie. Jednym z nich jest ryzyko krwawienia pooperacyjnego jak również zwiększone ryzyko zdarzeń zakrzepowo-zatorowych oraz ostre uszkodzenie nerek.

Doktorant jako chirurg, a do tego pracujący w Klinice Kardiochirurgii MEDINET mającej jedno z największych doświadczeń w kraju, jeśli chodzi o operacyjne leczenie choroby wieńcowej, podjął się bardzo trudnego a zarazem bardzo ważnego zadania jakim jest ocena wpływu stosowania przedoperacyjnego kwasu acetylosalicylowego na przebieg śród i pooperacyjny pacjentów poddawanych rewaskularyzacji,

Praca doktorska lekarza medycyny Sleimana Sebastiana Aboul-Hassana jest przedstawiona w formie spójnego tematyczne cyklu artykułów opublikowanych w czasopismach naukowych.

Są to 3 publikacje w prestiżowych czasopismach naukowych takich jak: „The Journal of Thoracic and Cardiovascular Surgery. 2019. Sep 25.” (IF-5,261)

“Journal of Surgical Research. 2019 Oct 11.” (IF-1,872)

“Journal of Cardiac Surgery. 2017 Dec.” (IF-1,179).

Przedstawiona do recenzji praca doktorska w formie cyklu publikacji zawiera dużą ilość wykresów, tabel i rycin oraz pełne piśmiennictwo dotyczące omawianego zagadnienia. Pracę czyta się łatwo i z przyjemnością ze względu na wysoki poziom naukowy.

Autor podjął się bardzo trudnego i aktualnego a zarazem bardzo ważnego zadania. Doktorant za cel pracy postawił przeprowadzenie analizy retrospektywnej określającej wpływ przedoperacyjnego zastosowania małej dawki ASA (75mg/dobę) w zależności od czasu

do zabiegu u pacjentów poddawanych chirurgicznej rewaskularyzacji naczyń wieńcowych.

Aby osiągnąć ten cel lekarz postawił sobie kilka zadań. Mimo tak szerokiego zakresu zadania te zostały wykonane- co przedstawił Doktorant w publikowanych artykułach.

Materiał kliniczny obejmuje grupę 946 chorych poddawanych izolowanej CABG pomiędzy październikiem 2014 a kwietniem 2018 r w Dolnośląskim Centrum Chorób Serca MEDINET-NOWA SÓL.

Metodyka badań Doktoranta jest bardzo nowoczesna i poprawna. W celu przeprowadzenia oceny analizowanej grupy wykonywał badania kontrolne.

Dużą zaletą tej pracy świadczącą o rzetelności metody jest weryfikacja z inną grupą pacjentów. Doktorant uzyskane wyniki, moim zdaniem bardzo zręcznie i wyczerpująco przedyskutował z piśmiennictwem światowym. Wnioski, które wyciągnął są odpowiedzią na zadane pytania przy formułowaniu celu pracy.

Doktorant w analizie dużego materiału wykazał, że zastosowanie małej dawki ASA przedoperacyjnie nie związane jest ze zwiększoną koniecznością rewizji klatki piersiowej z powodu krwawienia, a związane jest z redukcją śmiertelności 30-dniowej, zawałem śródoperacyjnym, czy niewydolności nerek. Dotyczy to także zabiegów typu OPCAB.

Opracowanie zagadnienia jest jasne, logiczne i wnosi nowe wartości poznawcze do kardiochirurgii. Omawiana praca zawiera prawidłowe przedstawienie podstaw teoretycznych operacyjnego leczenia choroby wieńcowej. Ma ona również bardzo duże znaczenie praktyczne. Ja jako

kardiochirurg najbardziej mogą ocenić przydatność tej pracy dla życia codziennego Kliniki Kardiochirurgii.

W związku z tym pozwalam sobie przedstawić Wysokiej Radzie Dyscypliny Nauki Medyczne Uniwersytetu Medycznego we Wrocławiu o dopuszczenie lekarza Sleimana Sebastiana Aboul-Hassana do dalszych etapów przewodu doktorskiego.

„Rozprawa Doktorska spełnia warunki określone w art. 13 Ust, 1 ust. Z dnia 14.03.2003r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz.U.Nr 65.poz.595, z późn. zm.)”

KIEROWNIK
KLINIKI KARDIOCHIRURGII
Centralnego Szpitala Klinicznego
MSWiA w Warszawie
prof. dr hab. n. med. Piotr Szymański

